

**Ta'limni rivojlantirish
respublika ilmiy-metodik
markazi**

STRATEGIK FIKRLASH KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARUV QARORLARINI QABUL QILISH TEXNOLOGIYALARI

Toshkent-2026

1

Strategik fikrlash ta'rifi

Strategik fikrlash — bu maktab faoliyatini bugun emas, balki 3–5 yil oldinga qarab rejalashtirish va har bir bugungi qarorning kelajakdagi oqibatini oldindan ko'ra bilish qobiliyatidir.

2

Strategik va operativ fikrlash farqi

Operativ fikrlash — “bugungi muammoni hal qilish”, strategik fikrlash esa — “muammo qayta takrorlanmasligi uchun tizimni o'zgartirish”.

3

Proaktiv boshqaruv mohiyati

Strategik rahbar muammoga reaksiya qilmaydi, balki xavfni oldindan ko'rib, profilaktik qarorlar qabul qiladi.

4

Ta'lim sifatiga ta'siri

Strategik fikrlashsiz qabul qilingan qarorlar qisqa muddatli bo'ladi, strategik qarorlar esa barqaror sifatni ta'minlaydi.

5

Rahbar uchun majburiy kompetensiya

Bugungi maktab direktori strategik fikrlashsiz samarali rahbar bo'la olmaydi.

Vizionerlik (kelajakni ko'ra bilish)

Rahbar maktabning kelajakdagi modelini aniq tasavvur qilishi va jamoaga tushuntirish zarur.

Jamoani ergashtira olish

Strategiya faqat hujjat emas, balki jamoani harakatga keltiruvchi kuch bo'lishi kerak.

Mas'uliyatli liderlik

Har bir strategik qarorning uzoq muddatli oqibatlari uchun javobgarlikni his qilish.

Tizimli qarash

O'quvchi natijalari, pedagog sifati, muhit va boshqaruv bir-biri bilan bog'liq ekanini anglash.

Moslashuvchanlik va barqarorlik muvozanati

O'zgarishlarga tez moslashish, lekin asosiy strategik yo'nalishni yo'qotmaslik.

Strategik fikrlash kompetensiyalarining asosiy tarkibi

Strategik fikrlashning asosiy kompetensiyalari

Tizimli fikrlash

Muammoni alohida hodisa emas, balki butun tizimdagi uzilish sifatida ko'ra bilish.

Tahliliy fikrlash

Qarorlarni shaxsiy fikrga emas, ma'lumotlar, monitoring va faktlarga tayangan holda qabul qilish.

Vizion yaratish qobiliyati

Maktab rivojlanishining aniq, tushunarli va ilhomlantiruvchi yo'nalishini belgilash.

Strategik intizom

Bir marta belgilangan strategiyaga izchil amal qilish.

Muammolarni chuqur va tizimli tahlil qilish

Muammoning asl sababini topish

Belgilar bilan emas, ildiz sabablar bilan ishlash (masalan, past natija — faqat dars sifati emas).

Sabab–oqibat zanjiri

Qaror qabul qilishdan oldin “agar shunday qilsak, nima bo'ladi?” savoliga javob topish.

Kompleks yondashuv

Pedagogik, psixologik, ijtimoiy va boshqaruv omillarini birgalikda ko'rib chiqish.

Uzoq muddatli yechimlar

Vaqtinchalik choralar emas, tizimni o'zgartiruvchi qarorlar qabul qilish.

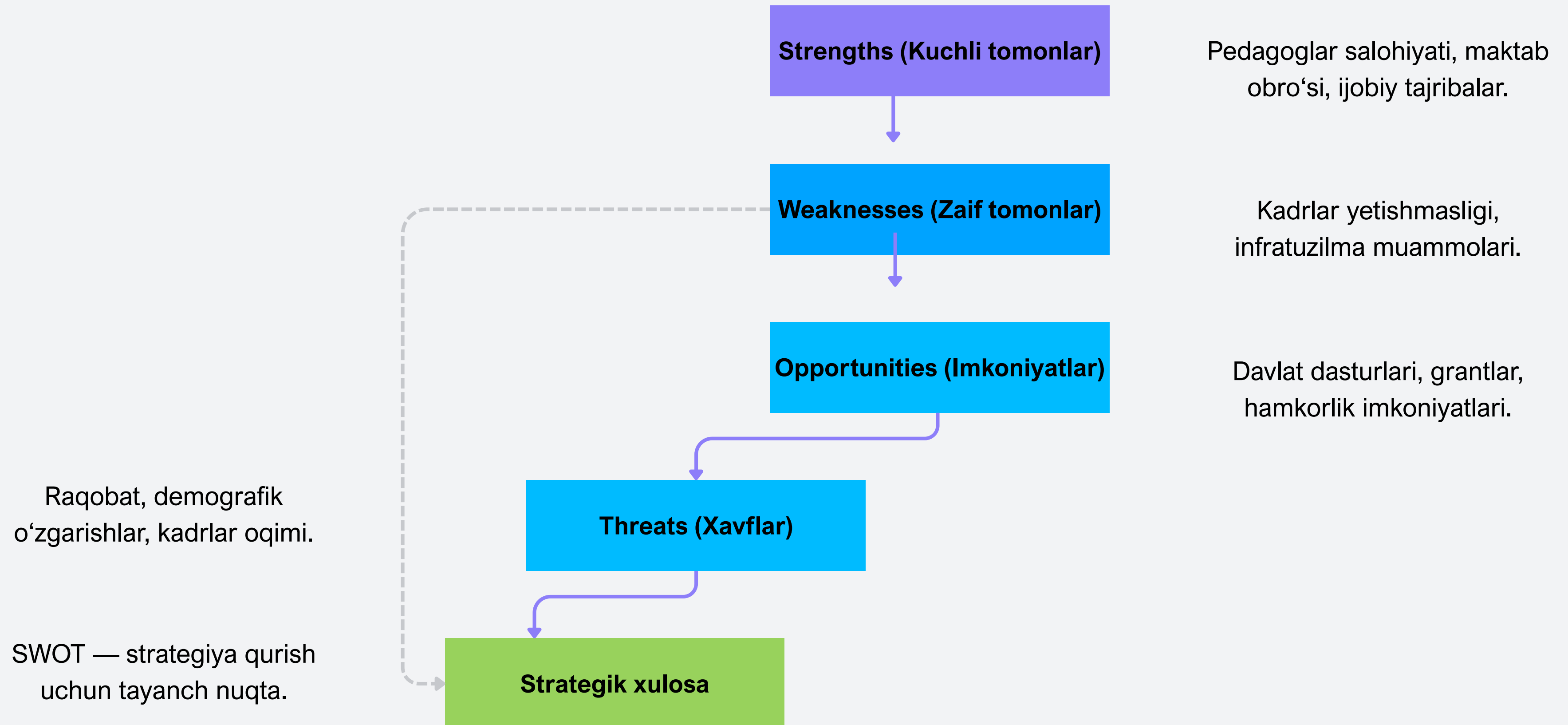

Boshqaruv qarorlarini qabul qilishning zamonaviy texnologiyalari

SMART texnologiyasi (rahbar uchun amaliy vosita)

SWOT tahlili asosida qaror qabul qilish

Risklarni boshqarish va ustuvorliklarni belgilash

Risk tushunchasi

Har qanday qaror noaniqlik va ehtimoliy salbiy oqibatni o'z ichiga oladi.

Risklarni oldindan aniqlash

Qaror qabul qilishdan oldin mumkin bo'lgan muammolarni ko'rish.

Ehtimol va oqibatni baholash

Qaysi risk eng xavfli ekanini aniqlash.

Muqobil variantlar

“Agar reja ishlamasa, nima qilamiz?” savoliga javob bo'lishi shart.

Xavfni kamaytirish strategiyasi

Bosqichma-bosqich joriy etish, tushuntirish ishlari.

Ustuvorliklarni belgilash texnologiyalari

Resurslar cheklanganligi

Vaqt, mablag' va kadrlar doim cheklangan bo'ladi.

Muhim va shoshilinch yondashuvi

Shoshilinch ishlar strategik muhim ishlarni siqib chiqarmasligi kerak.

Strategik masalalarga e'tibor

Natijaga ta'siri katta bo'lgan vazifalar ustuvor bo'ladi.

Rahbar stressini kamaytirish

To'g'ri ustuvorlik rahbarni "hammasiga ulgirish" bosimidan xalos qiladi.

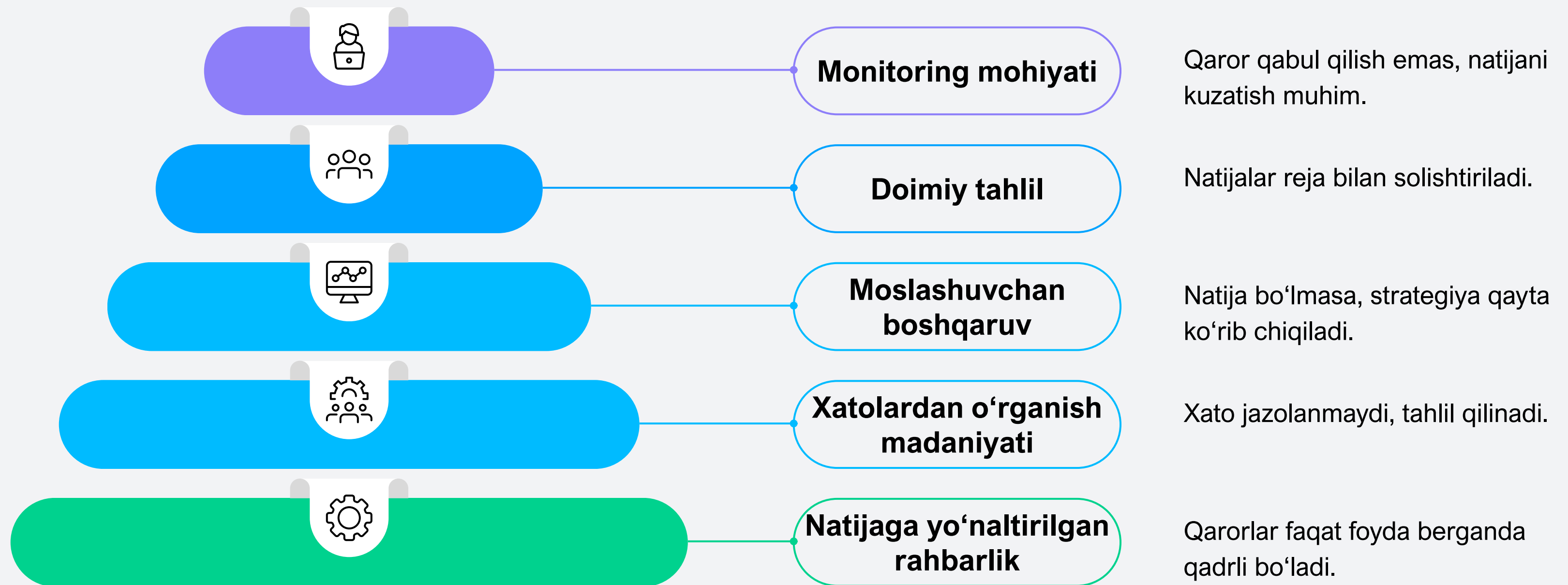

Boshqaruv samaradorligi

Kuch to'g'ri yo'nalishga sarflanadi.

Monitoring va strategik fikrlashni rivojlantirish

Qarorlar samaradorligini monitoring qilish

Xulosa: Strategik fikrlash — rahbarlik madaniyati

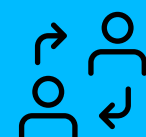
Strategik fikrlash alohida ko'nikma emas

Bu rahbarning umumiy boshqaruv madaniyatidir.

Jamoaviy strategik tafakkur

Faqat rahbar emas, butun jamoa strategik fikrlashi kerak.

Ochiq muloqot va refleksiya

Strategiya muhokama qilinadi va tushuntiriladi.

Barqaror rivojlanish

Strategik boshqaruv maktabni tasodifiy qarorlardan himoya qiladi.

Ta'lim sifati va ishonch

Natijada ta'lim sifati oshadi va jamoa ishonchi mustahkamlanadi.

**E'TIBORINGIZ UCHUN
RAHMAT!**